

Lumina Săgună

On. Red. «Transilvania»

Schim

Foaie săptămânală pentru

Loco (str. Șaguna)

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an	Lei 55--
Pe o jumătate de an	30--
Pentru străinătate	100--
Pentru America pe un an	dolari 2--

== Un număr 1 Leu. ==

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA:
Sibiiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor: Preotul IOSIF TRIFA.

ANUNȚURI

se primesc la administrația din strada Mitropoliei 45.

PREȚUL ANUNȚELOR:

Un șir mărunț 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Moștenirea lui Șaguna

trebuie păstrată și trecută și peste Carpați.

Cea mai prețioasă moștenire ce ne-a câștigat-o și ne-a lăsat-o marele Șaguna este așa-numit «Statutul Organic». Prin acest Statut Organic, biserica noastră a căpătat legea și dreptul de a-și regula și conduce ea singură toate afacerile ei fără amestecul statului. O mare izbândă a lui Șaguna a fost lucrul acesta și mari și neprețuite au fost foloasele bisericești și naționale ce ni le-a adus acest Statut.

Statutul Organic s'a făcut în vremea străinilor o cetate nebiruită din care ne-am apărat legea, limba și credința împotriva străinilor cari pândiau să ni le fure. Cu Statutul Organic, Șaguna a strâns poporul întreg ca pe o oaste mare în jurul bisericii și școlii și aceasta a fost tăria noastră.

Acum după ce vremurile s'au schimbat și de străini am scăpat, unii au zis că Statutul Organic și-a pierdut însemnătatea și poate fi chiar părăsit. Dar noi Românii ardeleni ținem morțiș la acest Statut, mai ales după ce vedem ce a pățit biserica din Vechiul Regat care n'are un astfel de drept de a-și conduce ea singură afacerile.

Statul și politica s'a prea băgat în biserica fraților din Vechiul Regat și această treabă n'a fost de tărie bisericească, ci de slăbire a ei. Statutul nostru ne este și astăzi o cetate de apărare. Dacă ieri ne-am apărat din această cetate împotriva străinilor, astăzi ne apărăm împotriva politicianismului care pentru biserică îi tot atât de prielnic ca și străinii de ieri.

Astăzi toți bărbații cu adevărată dragoste de biserică și de neam sunt de părerea că Statutul Organic trebuie nu numai păstrat aici la noi în Ardeal, ci trebuie introdus și în biserica fraților din Vechiul Regat. Nu i departe vremea când biserica Românilor de pretutindeni va intra în cea mai prețioasă moștenire a lui Șaguna, în Statutul Organic.

Și încă ceva. Dacă în trecut, Statutul Organic, — biserica și școala — ne-a fost o cetate națională din care ne-am apărat împotriva străinilor, de acum înainte va trebui să ne fie o cetate duhovnicească din care să ne apărăm credința cea curată și purtările cele vechi și bune ale neamului nostru împotriva stricăciunii vremilor de acum.

P. Trifa.

Intru amintirea mitropolitului Șaguna.

Acum Joi, în ziua sfinților apostoli Petru și Pavel se împlinesc 50 ani dela moartea marelui mitropolit, Andrei Șaguna. Din acest prilej, biserica și neamul, în semn de recunoștință vor face la Sibiiu și Rășinari praznic de amintire și de pomenire pentru marele mort. La acest praznic vor lua parte toate căpeteniile Țării în frunte cu însuși MM. LL. Regele Regina și Familia regală; și toate căpeteniile bisericii noastre ortodoxe în frunte cu mitropolitul și episcopii bisericii noastre.

Biserica și statul, împreună cu cele 14 milioane de Români se vor închina la mormântul lui Șaguna și bine este așa, pentru că Șaguna n'a fost numai al bisericii noastre din Ardeal, ci el a fost al neamului nostru întreg. Statutul Organic n'a fost numai o lege bisericească, ci o cetate națională în care Șaguna a strâns poporul întreg ca pe o oaste mare în jurul bisericii și școlii. Din această cetate ne-am apărat noi Românii din Ardeal legea, limba și credința.

Prin munca și stăruințele sale, Șaguna a împins înainte cu cel puțin 100 de ani istoria bisericii și a neamului nostru și pentru aceea, cade-se în praznicul de Joi să i se închine la mormânt statul și biserica deopotrivă, împreună cu cele 14 milioane de Români.

Șaguna a fost un om, un apostol trimis dela Dumnezeu tocmai în vremea când aveam mai mare lipsă de el. Cei mai mulți cercetători ai vieții și faptelor lui, l-au asemănat cu Moise din Biblie pentru că Șaguna ca și Moise a fost în aceiași

vreme și preot și cărmuitor de neam; și luptător și făcător de legi. Ca și Moise, Șaguna a lovit în stâncă și a scos pe seama poporului său izvoară de cultură, de drepturi și de dreptate într-o vreme când neamul nostru trăia în sete și foamete de drepturi.

Dar să luăm aminte! Prăznuirea lui Șaguna s'a pus ca să luăm și noi pildă din viața și faptele lui. Dela el să luăm și noi pildă de muncă și jertfă. «Pentru toți Românii, numele lui Șaguna va trebui să răsună ca o trâmbiță de chemare la muncă neprețuită și la împlinirea fără zăbavă a datorii față de lege și neam». Parola lui Șaguna era «făci și fă» și aceasta să fie și parola noastră, mai ales în aceste vremuri pline de vorbe mari și umflate, dar cu muncă tot mai puțină.

«Să nu vă sfădiți»!

Aceste au fost cele din urmă vorbe pe cari le-a rostit Șaguna înainte de a-și închide ochii și grainul pentru totdeauna. Aceste vorbe ni le-a lăsat Șaguna cu limbă de moarte ca pe un testament de care să ne aducem aminte mai ales în aceste vremuri când țara ni s'a umplut cu fel de fel de împărecheci și zavisturi între frați. Testamentul lui Șaguna ne spune mereu că numai prin muncă, prin iubire, pace și bunăfălegere între frați, vom putea duce mai departe istoria acestui neam, mult încercat.

I. T.

Știri din țară.

O ciocnire de trenuri omoară 9 oameni.

O grosnică ciocnire de trenuri s'a întâmplat săptămâna trecută la gara *Felix-Bdi* de lângă Oradea Mare. Un tren de marfă ce venia de către Vașcău a izbit trenul de persoane ce tocmai pleca din gara Felix. 5 vagoane pline cu călători au căzut într'o vâgăună adâncă de 6 metri. Dintre sfărâmurile vagoanelor au fost scoși 9 morți și peste 24 de greu răniți. Morții și răniții erau toți din familiile așezate pe pleșeră la băi. Intre morți se află și un canonic romano-catolic. Intreaga Oradea este în doliu. Dela Cluj au plecat doftori să opereze pe cei schilăviți.

Vina ciocnirii o poartă 2 slujbași dela tren cari au slobozit mașina de marfă pe linia cea opriță. Au fost arestați. La fața locului a ieșit și ministrul trenurilor, general Moșoiu.

Decorarea plugarilor dela Șiclău.

Am scris și noi astă iarnă la gazeta despre vitegia Românilor din satul Șiclău (lângă Arad) cari au alungat ei singuri pe Ungurii ce trecuseră granița la sărbătorile Crăciunului. Acum țara s'a gândit să răsplătească așa cum trebuie pe această comună vrednică și pe fiii ei. Spre acest scop s'a pogorât la Șiclău ministru de interne, A. Văitoianu și în numele țării și a M. S. Regelui a decorat cu medalia «Bărbăție și Credință» pe cei 16 vrednici plugari dela Șiclău. Decorarea s'a făcut cu mare paradă. A fost decorat și preotul comunei, Nicolae Codrean și primarul Simfon Codrean. Să trăiască la mulți ani!

Ce mai e nou în lumea mare?

În Germania se apropie bancrutul de bani.

Banii Nemților aleargă cu pași repezi spre bancrut. Din calea pe care au apucat Mărcile nemților, nu mai poate fi scăpare pentru că Neamțul tipărește mereu la bani de hârtie câtă frunză și iarbă. *Pe fiecare cias, mașina de tipărit Mărci* scoate 4 miliarde bani noi. Dela 7 Iulie 1922 până la 31 Maiu 1923, banii nemților au sporit cu 7 trilioane, adică cu 700 de miliarde. Astăzi se află în umblare peste 1500 de miliarde de Mărci (într'un miliard sunt 1000 de milioane). Prețul banilor scade așa de tare că pe fiecare ceas datoria Germaniei crește cu 10 miliarde.

Tot la 10 minute se schimbă prețurile.

Boltașii din orașele Germaniei tot la 10 minute își închid bolta și trag obloanele ca să pună prețuri nouă la mărfuri. Kilogramul de carne se vinde în Germania cu 30 mii de Mărci, untul cu 35 mii, un ou cu 1500—1700 Mărci. 100 de Mărci le poți cumpăra cu 12 Bani de ai noștri.

Mulți spun că Neamțul de șmecher face cu voia acest bancrut de bani ca să păgubească pe cei ce au apucat cu bani de ai lor. Și de fapt pe mulți i-au păgubit. Ii mare șmecher Neamțul.

Atentat împotriva lui Pasici.

Împotriva lui Pasici, ministrul președinte al Jugoslaviei, un atentator a tras cu revolverul când eșia din casa țării, Pasici a scăpat cu o rană ușoară. Se crede că atentatul a fost pus la cale de «Ungurii cari se deșteaptă».

Mare lipsă (criză) de bani

— guvernul va chema în ajutor capitaluri străine. —

Lipsa de bani din zi în zi se face tot mai mare. La noi în Ardeal e și mai rău de bani ca în Vechiul Regat. În lipsa de bani, multe fabrici sunt silite să-și înceteze lucrul, și aproape toate și-au împușinat lucrările. Lipsa de bani o mărește și faptul că fabricile au lucrat pe seama statului și statul de ani de zile nu și-a plătit comenzile.

Camete de sută la sută.

Lipsa de bani se poate simți mai ales atunci când ai lipsă să iei bani împrumut. Băncile nu mai dau împrumuturi nici cu ipotecă, adică cu garanția averii, iar dintre particularii cari au bani, unii cer în camătă sută la sută pentru împrumuturi de 2—3 luni. Într'o gazetă dela București, un ardelean povestește că în întreg Ardealul n'a putut afla un împrumut de 100 mii Lei. Abia l-a aflat la București cu o camătă de 25 mil de Lei pentru o singură lună. Treaba asta de sine înțeles face greutate și tulburare în bunul mers al gospodăriei țării.

O parte din vina acestui lucru o poartă și guvernul dela cârmă. Liberalii au venit la putere cu parola «prin noi înșine», adică nu ne trebuie capitalurile și banii străinilor. Această parolă este frumoasă, dar nu și destul de folositoare, pentru că banii noștri sunt prea puțini ca să putem pune în lucrare și valorizare fabricile și bogățiile țării noastre. Poți avea un băieșag de cel mai mare preț în ogorul tău, că dacă n'ai bani să sapi după el, de nici un folos nu ți este. Acum guvernul văzând răul ce iese din treaba asta, și-a schimbat părerea. Ministrul de finanțe, Vintilă Brătianu, pertractează acum prin Anglia și Franța să atragă în țară la noi capitaluri străine. Prin asta industria și comerțul vor lua un avânt nou și se va mai potoli și criza (lipsa) de bani.

Cum stau sămănăturile?

În Oltenia, Bănat și Muntenia s'a început seceratul grâului. Grâul de toamnă pretutindenea este frumos și promite o recoltă bună. Starea sămănăturilor de primăvară este mijlocie. Ovăsul este mai slab. Din cauza secetei din Maiu a rămas rar și subțire în paiu.

Porumbul s'a îndreptat mult în urma ploilor din urmă și va da după socotelile ce se pot face până acum, o recoltă cu mult mai mare și mai bună ca anul trecut. Porumb s'a sămănat cât și anul trecut.

Ploile din ultimile săptămâni au fost bine venite după seceta dela începutul lui Iunie. Grindina n'a făcut pagube mai mari ca anul trecut.

Fânățele sunt foarte bune. Deasemeni și viile. Mana a făcut puțină pagubă. Podgoriile dela Arad și cele dela Râmnic Vâlcea sunt foarte bune. Recolta pomilor va fi mai slabă ca anul trecut.

Producțiunea (recolta) în mijlociu la hectar e nădejde să fie anul acesta 1000—1300 Kgrame boabe.

De secetă mai mare, a suferit Oltenia și Bănatul.

Se va plăti prima (cinstea) de 200 Lei pentru grâul sămănat astă toamnă.

Precum se știe, guvernul a făgăduit în primăvara trecută că va da plugarilor o primă (cinste) de 200 Lei pentru fiecare hectar de pământ sămănat astă toamnă cu grâu, ca prin aceasta oamenii să capete îndemna sămăna tot mai mult grâu. Într'o vreme se părea și se auzia că guvernul nu-și va ținea făgăduiala dată, dar acum dela București vine știrea că se lucră cu zor la întocmirea tablourilor după cari se vor împărți premiile.

Tablourile din 20 de județe sunt gata și s'au înaintat ministrului de finanțe pentru a fi plătite. În curând și lucrările din celelalte județe ale țării vor fi gata și cam pe la sfârșitul acestei luni, premiile se vor plăti.

Se vor plăti cu totul cam 400 de milioane și această sumă se va încasa din taxele de export puse pe cereale.

De data asta, guvernul, spre lauda lui, și-a ținut cuvântul dat și bine a făcut, pentru că noi ardelenii așa suntem dedați «ce vorbim, vorbă să fie».

Programul

serbărilor semicentenare dela moartea Marelui arhiepiscop și mitropolit ANDREIU ȘAGUNA.

Miercuri, în 28 Iunie v. (11 Iulie n.) 1923.

Intimpinarea la gară a P. P. Sf. Sf. ierarhii (mitropoliți și episcopi).

La ora 9 seara societățile de lectură ale tinerimei dela Seminarul teologic arhiepiscopesc «Andreian» și dela Școala normală «Andrei Șaguna» din Sibiu, vor aranja o ședință festivă, în sala cea mare a prefecturii județene.

Joi, în 29 Iunie v. (12 Iulie n.) 1923 — sârbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel.

La ora 8 a. m. primirea MM. LL. Regele și Regina la gară.

Pelerinaj la Rășinari.

La ora 8^{1/2} se va începe sfânta Liturghie, celebrată de toți P. P. Sf. Sf. L. L. ierarhii, în biserica cea mare din Rășinari.

La ora 11 primirea MM. LL. în Rășinari. Parastas pentru fericitul în Domnul arhiepiscop și mitropolit Andrei Șaguna, la Mousoleul de lângă biserica cea mare din Rășinari. Cuvântări.

Intoarcerea la Sibiu.

La ora 6 p. m. festival cu cântări corale bisericesti și discurs festiv, în biserica catedrală din Sibiu.

La ora 8^{1/2} banchet pentru invitați în onoarea MM. LL. în sala *Urania*.

Ceice doresc a participa la aceste serbări, sunt rugați să se anunțe Consistorului arhiepiscopesc din Sibiu, cel mai târziu până în 8 Iulie nou a. c.

Consistorul arhiepiscopesc.

Cum umblă târgurile și negoțele.

Târgurile din săptămâna aceasta (după calendarul nou):

8 Iulie: Zam. 9. Câmpeni, Covasna. 10. Oherla. 11. Dicio-Sânmartin, Gilău, Hodod, Peicaronă (jud. Arad). 12. Armeni, Cohalm, Oravița. 13. Alba-Inlia, Cehul-Silvaniei, Huedin, Praid.

Leul s'a ridicat la 8⁵⁵ centime, dar această ridicare nu se cunoaște în piață. Scumpetea se ține tot așa sus ca mai înainte. Scumpetea și lipsa de bani se simte și se poate vedea în toată țara. Trenurile sunt aproape goale și mai anii trecuți nu puteai încăpea nici pe treptele vagoanelor; la scâlzi nici jumătate din oaspeții anului trecut; de fumat s'au lăsat o grămadă de oameni (și bine au făcut!); boltașii se plâng că nu le trece negoțul.

Exportul de vite este în curgere. Târgurile de vite sunt bine cercetate.

Prețul (valuta) banilor a stat în săptămâna trecută așa:

1 dolar american	cu Lei	195.—
1 franc francez	" "	12.20
1 coroană cehă	" "	5.75
1 levă bulgară	" "	2.25
1 dinar sârbesc	" "	2.20
100 coroane ungurești	" "	2.40
100 mărci nemțești	" "	—12
100 coroane austriace	" "	—28

Cărți despre Șaguna.

Cine vrea să afle toate faptele și lucrurile mitropolitului Șaguna să citească cărțile ce le-a scris profesorul universitar Dr. I. Lupaș, fost protopop la Săliște (azi deputatul Săliștei) care a cercetat și a scris cu deamănuntul toată viața și munca marelui Mitropolit. Profesorul Lupaș a scos și pentru popor o carte despre viața și faptele lui Șaguna. Cartea este intitulată «Mitropolitul Andrei Șaguna» și a apărut în «Biblioteca Șaguna». Tot în această bibliotecă a scos profesorul Lupaș o cărtică despre Anastasia, mama lui Șaguna. Cărțile se află de vânzare pe la librării.

Din viața mitropolitului Șaguna.

Andrei Șaguna de Vladua
Episcop.

Andrei Șaguna s'a născut la 20 Decembrie 1808 în orașul Mișcolț. Părinții lui — Naum și Anastasia Șaguna — au fost de origine români macedoneni cari se așezaseră împreună cu alți macedoneni pe la Peșta și Mișcolț să facă comerț. Ca student Șaguna a învățat 6 ani la școlile din Peșta și după ce a gătat universitatea a plecat în anul 1829 la Vârșeț să învețe teologia. Peste 4 ani, la sfaturile mamei sale s'a făcut călugăr schimbându-și numele din Anastasiu cum îl chema, în Andrei.

Asfel la vârsta de 25 de ani se despărți Șaguna de viața lumească pentru că mai târziu să poată trăi numai pentru biserica lui Isus Hristos și a neamului său. Între Sârbi a petrecut Șaguna 12 ani ajungând rând pe rând: profesor, protosințel, arhimandrit. Într'aceea muri episcopul Românilor ortodocși din Ardeal, Vasile Moga și împăratul la sfatul mitropolitului din Carloviț îl trimise pe Șaguna ca vicar general al bisericii ardelenice.

Era de 38 de ani Șaguna când a venit în Ardeal și toți se minunau de frumuseța și înțelepciunea lui. În anul 1847 s'a ținut alegerea de episcop al Ardealului la Turda și dintre trei aleși, împăratul întări pe Șaguna ca episcop cu toate că avusese voturi mai puține. La 30 Aprilie 1848 a fost sfințit ca episcop în catedrala din Carloviț. Cu acest prilej a rostit Șaguna vorbele profetice: «Tu Doamne știi că spre aceasta alerg: pe Români ardeleni din adâncul lor somn să-i deștept și cătră tot ce este adevărat și bun să-i atrag».

La 15 zile după hirotonirea din Carloviț, Șaguna plecă la Blaj unde conduse ca președinte marea adunare a Românilor de pe Câmpia Libertății. În a treia săptămână a păstoririi sale sufletești, Șaguna își ridică mâinile să binecuvinteze adunarea celor 40 de mii de Români ce se deșteptau din somn. Români strănși la Blaj cunoscură îndată că Șaguna este omul trimis dela Dumnezeu să poarte conducerea poporului

român. După adunarea dela Blaj urmară tunetele și fulgerile revoluției din anul 1848. În această vreme Șaguna s'a refugiat la Viena de unde după înfrângerea lui Coșuth s'a reîntors la Sibiu și s'a apucat de munca cea mare și grea pentru ridicarea bisericii și a neamului.

Ar trebui o carte întreagă să poți spune din fir în păr câte a făcut Șaguna și decăteori a mers la Împăratul să scoată drepturi și dreptate. E vorba că dela anul 1850 până la anul 1860, munca și izbânda lui Șaguna face mai mult decât munca tuturor oamenilor dintr'un veac. Cu cel puțin 100 de ani a împins înainte Șaguna istoria bisericii noastre și a neamului nostru.

A murit la 28 Iunie 1873, rostind cuvintele apostolului Pavel: «Lupta cea bună am luptat, curgerea am plinit, credința am păzit». După dorința sa a fost îngropat la Rășinari, în mijlocul poporului ca un semn și o arătare că pentru popor a trăit, pentru el și ridicarea lui a muncit și în mijlocul lui vie să-și doarmă somnul de veci.

Marele nostru învățat N. Iorga — despre mitropolitul Șaguna. —

«Puține nume sunt așa de cunoscute în Ardealul românesc ca al lui Șaguna. Chipul lui cu ochii străbătători și cu larga barbă respirată e în mintea tuturor... Acest maiestros bătrân a fost de pe scaunul său de arhieru ca de pe un tron de rege, un cărmuritor de oameni și un îndreptător al vremilor cărora nu li s'a supus, ci le-a întors spre culmea lui. Cât se va vorbi limba noastră pe cealaltă cină a Carpaților, Ardeleanul de legea Răsăritului — și poate mâne și cel unit cu Roma (să dea Dumnezeu!) — va pomeni cu sfințenie numele lui Șaguna»...

Din faptele mitropolitului Șaguna.

Ca să înșiri toate faptele și toată munca mitropolitului Șaguna, și-ar trebui o carte întregă pentru că toată viața și toate mișcările și întâmplările din veacul în care a trăit el, sunt strâns legate de numele lui. Vom aminti aici numai câteva din cele mai de seamă fapte ale marelui Șaguna.

Șaguna la venirea sa a aflat stările noastre bisericești și școlare foarte înapoiate. Șaguna s'a apucat și ne-a descotorosit mai întâi de Sârbi că noi eram încă sub oblăduirea lor bisericească, apoi a făcut un seminar de crescut preoți (pe care-l avem și azi la Sibiu) și dascăli. Tot el a făcut și gimnaziul din Brașov, Brad și a pus la rând școalele bisericilor noastre de pe sate. Mult a luptat Șaguna pentru a reinvia:

Mitropolia Ardealului

pe care noi Românii ortodocși o avusesem până la 1700, când un vlădică slab de înger, Atanasiu Anghel, înșelat de papistași cari i-au dat o cruce de aur și oase de ros; a trecut la unație și așa am perdut-o. Dela anul 1849 până la anul 1864, Șaguna a luptat neîncetat pentru dobândirea de nou a Mitropoliei ortodoxe și lupta lui s'a sfârșit cu biruință spre marea bucurie a Românilor ortodocși.

Statutul Organic

este legea după care se conduc toate afacerile noastre bisericești. Doară nici o altă biserică n'are o lege atât de bună și cuminte ca aceasta. Este fala și mândria noastră și a fost și este una din tăriile bisericii noastre. Mult a luptat Șaguna și multe căli a făcut pe la Viena până a putut scoate dela împăratul și dela Unguri această lege. La anul 1869 Maiu 28 a avut Șaguna și neamul nostru bucuria să-și vadă dorința împlinită, Statutul întărit de Împăratul.

„Asociațiunea“ din Sibiu

Încă s'a înființat la stăruințele Mitropolitului Șaguna și el a fost președintele ei ani de zile. Asociațiunea a făcut-o Șaguna ca pe o biserică a culturii românești care să-i strângă pe toți Românii din Ardeal la un singur altar: cel al cărții și al învățaturii românești. Șaguna a organizat «Asociațiunea» în așa fel ca ea să fie pregătitoarea sufletului românesc pentru zilele când toți Românii se vor înfrăți într'o singură țară.

Din îndemnurile lui Șaguna.

„La meșteșuguri turmă iubită, la meșteșuguri“.

«La meșteșuguri, turmă iubită, la meșteșuguri! pentru că fiind tu o turmă numeroasă, din tine pot ieși oameni învățați, (cărțurari) cari să-ți apere interesele; pot ieși meșteșugari, cari să-ți înmulțească negoatele și banii, pot ieși soldați buni cari să-și verse sângele pentru țară și tot mai rămân din tine, turmă iubită, destui și pentru lucrarea pământului»...

Șaguna și Coșuth.

În primăvara anului 1849 ajungând Coșuth la strâmtoare a cercat să se împace cu Avram Iancu și cu Românii. Coșuth făgăduia iertare tuturor Românilor afară de Șaguna despre care zicea că «nu poate avea parte de iertare pe acest pământ». Coșuth nu voia să dea iertare lui Șaguna pentru că știa el bine că Șaguna-i păstorul și conducătorul cel adevărat al Românilor și pe acest conducător voia să-l peardă ca apoi să poată risipi și prăda turma lui. Coșuth voia vechea poveste a lupului care umbla «să se împace» cu turma de oi, dar mai întâi cerea să fie alungat păstorul ei.

N'a fost însă nime așa de prost să asculte mincinoasa chemare de pace a lui Coșuth.

Biserica catedrală din Sibiu

Încă este rodul stăruințelor lui Șaguna.

Biserica noastră ortodoxă are aici la Sibiu o preafrumoasă și minunată Catedrală, pe care vin să o vadă și să o admire și străini din mari îndepărtări. S'a zidit această Catedrală după chipul și asemănarea vestitei biserici «Sfânta Sofia» din Constantinopol, pe care au cuprins-o Turcii.

Zidirea acestei Catedrale a fost pornită de Șaguna. La anul 1857, Șaguna a căpătat drept dela împăratul să facă o colecție pentru zidirea unei biserici de reședință (catedrală) la Sibiu. În fruntea colecției s'a subscris și împăratul cu 1000 de galbeni, iar «robul lui Dumnezeu Andrei (Șaguna) cu 2000 de floreni». Colecția s'a purtat cu însuflețire și la sfârșitul anului 1858 a ajuns la 28 mii de floreni. Cu acești bani s'a pus temelie zidirii preafrumoasei Catedrale, care s'a isprăvit pe vremea mitropolitului Meșianu, urmașul lui Șaguna.

O moștenire slab chivernisită.

— Biblia lui Șaguna. —

Dela Șaguna ne-a rămas o moștenire cu multe feluri de comori. O astfel de comoară este și Biblia pe care a tradus-o și a tipărit-o el însuși. Este această Biblie cea mai frumoasă și cea mai bună din câte s'au tipărit până acum în limba română. Cu traducerea și tipărirea Bibliei, Șaguna a făcut o muncă uriașă, precum ei însuși scrie într'un loc: «Mi e martor Dumnezeu despre silința și oboseala cu care am priveghiat din carte în carte, din cap în cap, ba — ce să mai zicem — din cuvânt în cuvânt asupra ieșirii la lumină a acestei *Cărți a Vieții*...»

Mai târziu Șaguna a scos și separat Testamentul Nou într'o ediție foarte frumoasă și ieftină. (Se vinde și azi numai cu 6 Lei).

Biblia lui Șaguna ne a rămas ca o adevărată moștenire de mare preț. Păcat însă că urmașii lui n'au chivernisit așa cum ar fi trebuit această moștenire. Nu s'a stăruit îndeajuns pentru răspândirea Bibliei în popor, (stă și acum înmagazinată în vrafuri mari), iar de altă parte urmașii nu s'au îngrijit ca să schimbe haina slovelor cirile în care e tipărită Biblia lui Șaguna. Pe acele vremuri se foloseau cirile și de aceea și Șaguna s'a folosit de ele. Dar cum astăzi, sunt foarte puțini cetitori cu cirile, Biblia lui Șaguna nu se mai poate folosi. Și e un mare rău lucrul acesta, mai ales acum în aceste vremuri schimbate. Te doare inima când îl vezi pe poezitul cu testamenturile în buzunar și Biserica ta nu-ți poate da și ție Cartea Vieții. La redacția noastră sunt sute de scrisori în cari oamenii dela sate cer Biblia și n'avem de unde să le-o dăm.

Conducerea bisericii noastre e datoare să schimbe fără zăbavă haina slovelor cirile în care a rămas Biblia și Noul Testament a lui Șaguna. Să le tipărească cu slove nouă ca să poată fi împărțite poporului care însetează acum după cuvântul lui Dumnezeu.

Șaguna pentru... Lumina Satelor.

Vă veți mira desigur ce a putut face Șaguna, mort acum 50 de ani, pentru gazeta noastră. Dar să nu vă mirați, căci și gazeta noastră a răsarit ca o floare frumoasă din rodul muncii acestui mare apostol și din sămânța sămănată de acest mare Sămănător.

Preafrumoasele chipuri religioase din Biblie pe cari le dăm la gazetă ca să ajutăm cu ele evanghelia Domnului și mântuirea omului, sunt toate cumpărate și aduse de Șaguna de prin Germania. Șaguna le-a folosit acum 60—70 de ani pentru împodobirea Bibliei pe care a tradus-o în românește.

După 60—70 de ani, cât au stat aceste chipuri frumoase aruncate prin cele fioace și roase de rugină, «Lumina Satelor» a început acum să le împărțească în popor ca pe o pâine sufletească ce a stat atâta vreme incuiată. Dar nu numai chipurile, ci și slova, tiparai, cel luminat și frumos pe care-l are gazeta noastră, avem să-i mulțămim marelui Șaguna. Tipografia în care iese gazeta noastră a fost cumpărată de Șaguna la anul 1850 cu banii lui proprii. «Numai bunul Dumnezeu știe — zice Șaguna în testamentul lui — cu câte greutate am apărut această tipografie fondată de mine cu spesele mele și donată bisericii și cu câtă grijă o am grijit până la moartea mea»

Iată dar ce a făcut mitropolitul Șaguna pentru «Lumina Satelor». Și gazeta noastră mănâncă din moștenirea lui Șaguna și de aceea în semn de recunoștință ne plecăm și noi la mormântul lui împreună cu cei 10 mii de cetitori și zicem: în veci să fie binecuvântată amintirea acestui mare și adevărat Păstor.

În mreaja papistașilor

apucase băiatul Șaguna

— și mama lui, Anastasia, ni l-a scăpat. —

După bunul Dumnezeu care din a sa purtare de grijă ne-a dat pe Șaguna, în rândul al doilea trebuie să mulțămim mamei sale, Anastasia, că l-am avut și nu l-am pierdut.

Și anume istoria ne spune că tatăl lui Șaguna, un român macedonean, întâmplându-i-se să sărăciască, îngerul lui cel slab l-a îndemnat să treacă la papistași cari îi făgăduiau ajutoare bănești. Papistașii l-au primit cu condiția să-și treacă și pe cei 3 copii — între cari era și Șaguna — la legea lor și apoi ei vor crește copiii pe cheltuiala lor. Dar la treaba asta rușinoasă nu s'a învoit odată cu capul mama lui Șaguna, o femeie credincioasă, și statornică în legea părinților ei. La asta episcopul catolic a făcut arătare împotriva mamei lui Șaguna și stăpânirea a hotărât ca copiii să fie despărțiți cu puterea de lângă mama lor. Dar nici această hotărâre n'a putut înfrânge pe mama lui Șaguna.

De 3 ori a mers cu jalbă chiar până la împăratul cerând să i-se dea voie a-și crește copiii în legea străbună. Într'aceasta s'a întâmplat că tatăl lui Șaguna a murit și după asta legea a hotărât ca copiii orfani de tată să fie duși numai decât la Mișcolț și să fie crescuți acolo în legea tatălui lor care a fost «catolic». Ce era să facă acum biata mamă? Sufletul ei de mamă iubitoare se va fi cutremurat de gândul că papistașii vor smulge cu puterea pe cei trei copilași dela sânul ei de mamă și va trebui să se despartă de ei.

Atunci biata mamă mai făcu o încercare. Înaintă o rugare în care zicea: «Iacă mă supun poruncii și plec cu copiii la Mișcolț, dar vă rog să mă lăsați și pe mine să merg cu ei și să trăiesc pe lângă ei cu cheltuiala mea». Spre norocul nostru, rugarea i-a fost ascultată și rămase lângă copii, mama a știut ea apoi ce să lucreze și cum să-și apere sufletul copiilor. Când au ieșit copiii la vrâsta de 19 ani au declarat în scris că se lapadă cu scârbă de legea papistașă la care au fost siliți să treacă și se

ntorc la legea lor străbună. Astfel a scăpat și Șaguna mulțumită stăruințelor mamei sale. Tot mama lui l-a îndemnat mai târziu să intre în slujba bisericii sale.

Biserica și neamul nostru va trebui să-și aducă aminte și să pomenească cu recunoștință pe această mamă adevărată, căci fără de privegherea ei neadormită de înger păzitor, biserica noastră n'ar fi putut să aibă pe marele ei păstor și cărmuitor de mai târziu.

Statutul organic

— dă poporului drepturi și datorii. —

Despre Statutul organic cred că ați auzit cu toții. Este legea făcută de Șaguna prin care conducerea tuturor afacerilor bisericești și școlare se dă în mâna poporului. Este o mândrie pentru noi și biserica noastră această lege pentru că nici o altă biserică n'are o lege atât de democratică, adică nu dă atâtea drepturi poporului.

Dar un lucru să nu-l uita oamenii noștri. Statutul organic dă nu numai drepturi, ci cere și datorii. Statutul organic face membru al sinodului «pe fiecare fiu al bisericii» trecut de 24 ani, dar așteaptă dela fiecare «membru» să fie și un bun creștin și credincios al bisericii. Membrii comitetului trebuie să fie cei mai buni creștini ce-i are satul (și demultei în comitet se alege cei certați cu biserica și cu purtările cele bune).

Și încă ceva: comitetele parohiale sunt datoare să aibă grije nu numai de bun chivernisire a averilor bisericești, ci și de purtările oamenilor. Să chibzuiască comitetele cum s'ar putea îndrepta scăderile și păcatele ce s'au încuibat între oameni, să se îngrijască de soarta săracilor și a orfanilor rămași pe drumuri și alte fapte de milostenie și ajutorare. Chemarea comitetelor parohiale nu este numai aceea să repareze zidurile și gardurile bisericii și a școlii, ci și aceea ca să repareze spărturile și huluțurile cele sufletești din sat.

Laturea aceasta, partea aceasta duhovnicească din Statutul Organic a fost până acum neglijată și din pricină că ne-am apărut biserica și școala împotriva străinilor. Acum însă când am scăpat de străini, în partea aceasta sufletească trebuie să se îndrepteze drepturile și datorile ce le dă Statutul Organic poporului nostru.

O pastorală a Mitropolitului Șaguna

— despre lene și beție. —

Ca și oarecând apostolul Pavel, Șaguna se adresa turmei sale cu scrisori pastorale prin cari învăța și povățuia poporul. Dăm aici mai jos una din cele multe, care foarte mult se potrivește și vremurilor de astăzi și oamenilor de azi:

«Cu durere de inimă sunt silit a vă mărturisii, că am înțeles din mai multe părți, cumcă pe prea mulți dintre creștinii noștri îi stăpânesc și îi robesc două boale și două păcate, cari sunt, atât trupește, cât și sufletește mari și grele: *lenea* și *beția*.

Amândouă aceste boale și păcate sunt niște *izvoare spurcate*, din care se revarsă nespuse și nenumărate rele asupra celor ce se robesc de ele. Amândouă sunt niște călăuzi răi și înșelători, cari mai curând ori mai târziu aruncă pe ceice urmează lor în prăpastia lipsei, a năcazului și a ticăloșiei. Mulți dintre creștinii noștri se plâng asupra vremilor, că sunt grele și rele; dar de aceea, că ei în parte mare, singuri sunt vina la aceea, nu-și aduc aminte.

Când văd urcându-se arănzile cărcimelor într'un chip îngrozitor din an în an; când văd în sate, cari până acuma de abia aveau o cărcimă, acuma două și trei și mai multe; când, în sfârșit, văd pe arăndași îmbogățindu-se, oare cum de nu pricep, că acestea toate curg de pe spatele lor, și că cu cât acelea să suie, cu atâta nu numai bunăstarea, ci și faptele lor cele bune creștinești tot mereu scad.

Aceasta se vede și de-acolo, că pe când cărcimele se înmulțesc, vinărsăriile

se zidesc, unde până acuma n'au fost, și toate acestea așa zicând înfloresc: pe atunci Bisericele și școlăle voastre ieluesc, căci sunt uitate, părăsite și urgisite; și pe când voi pe cârciumarii și pe arândașii voștri nu numai că-i întimpinați cu cinste și cu lingusiri, ci încă cu supunere cuceritoare, par'că vă îndesați a-i ajutator la lucrul lor, negândind la aceea, că al vostru stă pe loc, pe atunci Biserica, ducea maica noastră se tânguește, văzând că la prea mulți dintre creștinii noștri ajung banii pentru cârcimă, dar pentru Biserica și Școală nu le ajung.

Aduceți-vă aminte, că singur Dumnezeu așa a rânduit, ca omul în sudoarea feței sale să-și câștige și să-și mănânce pâinea sa și că nu este împărăția lui Dumnezeu mâncare și beutură. Să ia aminte tot insul, cum au trăit părinții și moșii noștri în vremi, dacă nu mai grele, dar mai ușoare nici decum, decât sunt ale noastre; cum adesea au fost și mai lucrători și și mai puțin aplecați spre beție, ca o parte mare din cei de astăzi.

De aceea să se lase tot insul de beție și lene și să cerceteze Biserica lui Dumnezeu înainte și după amiază; să meargă la catehizație împreună cu toți casnicii săi; să meargă la lucru și agoni-seala sa să o cruțe și așa nevoiți-vă prin toate și întru toate, a vă arăta ca niște creștini evlavioși, ca rugăciunile și oste-nelele mele să vă fie spre folos. Amin.

Sibiu, în 22 Maiu 1858.

Al vostru de binevoitor Arhieru:

Andrieu Baron de Șaguna m. p.,
Episcop.

Pe apostolul Pavel l-a avut Șaguna — ca pildă de muncă și de luptă. —

Viața și păstoriarea mitropolitului Șaguna are multe asemănări cu cea a apostolului Pavel. În viața mitropolitului Șaguna găsești ceva din duhul marelui apostol, găsești multe din frământările pastorale, din râvna, din munca și lupta marelui apostol. Căutând pastoralele mitropolitului Șaguna, de multeori ai părerea că citești în epistolele apostolului Pavel.

Apostolul Pavel scria:

«Că deși sunt cu trupul depărtat de voi, dar cu duhul împreună cu voi sunt»... (Coloseni 2, 5)... «Vă am în inima mea» (Filipeni 1, 7)... «toate pentru zidirea voastră Corintenilor (II Corint. 12, 19)... «iară eu prea cu dulceață mă voi cheltui și pe mine pentru sufletele voastre» (II Corint. 12, 15).

Tot așa și Mitropolitul Șaguna scria:

«Deși împrejurările mă silesc a fi departe de voi, inima mea, sufletul meu necurmat cu voi și la voi este. Nu am cruțat și nu cruț, iubiților mei, nici osteneală, nici cheltuială pentru binele și folosul vostru... Nici un minut, nici un prilej nu las să treacă fără a-l fi întrebuințat spre ajutorința voastră» (din un cercular adresat către «mult iubita turmă»).

Apostolul Pavel și-a găsit plăcerea în luptă și suferință pentru Hristos.

«Am plăcere în năcazuri, în nevoi, în goane, în strămtorări pentru Hristos căci când slăbesc sunt tare» (II Corint. 12, 16).

Tot astfel scria și Șaguna:

«Cea mai mare parte a norocirii mele tocmai în osteneală mi-a fost și imi va fi și așa cea mai mare bucurie mi-a fost a învinge pedecile».

După o viață întreagă de frământări și lupte pentru evanghelia lui Ius Hristos, apostolul Pavel și-a sfârșit călătoria vieții cu vorbele: «Lupta cea bună am luptat, credința am păzit»...

Tot astfel și Șaguna după o viață întreagă de luptă și jertfă pentru biserica lui Ius Hristos și-a încheiat călătoria vieții cu vorbele: «Nu în deșert am alergat, nici în deșert m'am ostentit, ci luptă bună am luptat, curgerea am plinit, credința am păzit»...

Vieța și moartea apostolului Pavel.

Acum Joi avem prăznuirea sfinților apostoli Petru și Pavel. Biserica îi cinstește ca pe mai marii celorlalți apostoli, pentru că Petru i-a iatrecut pe toți cu bătrânețe, iar Pavel cu învățătura și râvna.

Pavel se numește și «apostolul neamurilor», pentru că a vestit evanghelia între neamuri, adică între păgâni. Pentru împlinirea chemării sale, Pavel a făcut patru călătorii prin diferite orașe și țări. Învățații de azi, cercetând aceste călătorii au făcut socoata că ele dau o lungime de 8 mii de kilometri și lumea de azi stă uimită în fața acestor călătorii de apostolie pe cari apostolul Pavel le-a făcut pe jos și «printre primejdii de ape, de tâlhari, de păgâni... în foame și în sete, în frig și golătate» (II. Corint. 11, 26, 27). În aceste călătorii Pavel a întemeiat biserici și cu aceste biserici ținea legătură sufletească prin scrisori, prin epistole pline de învățături și îndemnuri. Avem 14 astfel de epistole scrise de apostolul Pavel.

Apostolul Pavel a fost mult prigonit de iudovi cari l-au pârât ca pe un tulburător de țară și hulitor de Dumnezeu. În urma acestor pârâ, apostolul Pavel a stat în temniță încătușat în lanțuri și pe urmă i s'a tăiat capul. După o viață întreagă de luptă pentru vestirea lui Hristos, apostolul a murit rostind cuvintele: «lupta cea bună am luptat, credința am păzit... cununa dreptății imi va da mie judecătorul cel drept»... (II. Timoteiu 4, 7). Această cunună

a biruinții i-o arată în clipaun inger morții din ceriu.

Cetitorule! De vrei să fi un creștin adevărat, negreșit citește mereu și azi și mâne epistolele apostolului Pavel căci nimenea dintre viețuitorii pământului n'a înțeles pe Mântuitorul Hristos atât de bine și nimenea n'a făcut pentru evanghelia lui Ius atâta muncă și jertfă ca acest mare apostol.

Apostolul Pavel a fost la început un prigonitor al lui Hristos și s'a schimbanumai după ce s'a întâlnit pe drumul Damascului cu Mântuitorul care i s'a arătat în chip de lumină. Întâlnirea cu Mântuitorul l-a schimbat pe Saul în Pavel și l-a făcut din prigonitor apostol. De aceea învăța Pavel că evanghelia lui Hristos trebuie să-l schimbe pe om, să-l facă „om nou“ (Efeteni 4, 24), „făptură nouă“ (II Corinteni 5, 17). Acesta este, iubite cetitorule, și înțelesul vieții tale de creștin adevărat: să te schimbi și să-ți schimbi purtările tale cele rele după ce te-ai întâlnit sufletește cu Mântuitorul și după ce l-ai primit pe El.

Apostolul Pavel învăța că creștinul cel adevărat «s'a răstignit și a murit față de păcat și nu mai slujește păcatului, ci viază și viețuește lui Hristos» (Romani cap 6). De aceea zicea Pavel: «Hristos este viața mea», «nu eu viez, ci viează întru mine Hristos» (Galateni 2, 20).

Ești tu, cetitorule, un astfel de creștin care viețuești lui Hristos, sau viețuești păcatului și morții??

I. Tălcuitor.

Apostolul Pavel a profetisit

vremurile ce le trăim acum.

În epistola către Timoteiu apostolul Pavel scrie următoarele:

«Și aceasta să știi, că în zilele cele de apoi vor veni vremi cumplite. Că vor fi oamenii, iubitori de sine, iubitori de argint, măreți, trușiși, hulitori, de părinți neascultători, nemulțămitori, necurați.

Fără de dragoste, neprimitori de pace, clevețitori, neînfrânați, nedumesnici, neubitori de bine.

Vanzători, obraznici, îngâmfăți, iubitori de desfătări mai mult decât iubitori de Dumnezeu.

Având chipul bune credințe, iar puterea ei tăgăduind; și de aceștia te ferește»... (II. Timoteiu 3, 1-5).

«Iar Dudul arătat grăește că în vremile cele de apoi se vor depărta unii dela credință, luând aminte la dăhurile cele înșelătoare și la învățăturile cele drăcești»... (I. Timoteiu 4, 1).

Acurat vremurile și oamenii de acum!!

Prețul lânii

— o plângere dreaptă împotriva fabricilor de postav. —

O delegație a proprietarilor de oi și producători de lână, s'au prezentat săptămâna trecută ministrului de industrie și s'au plâns împotriva fabricanților de postav. Și anume s'au plâns că fabricile de postav s'au cartelat, adică au făcut invoială între olaltă să nu dea pe lână mai mult cât anul trecut: până la 80 de Lei pentru kilogramul de lângă țigae, iar pentru lână dela noi 45—50 Lei. Cum exportul de lână este oprit, fabricile au nădejde în chipul acesta să cumpere pe prețuri de nimic lână dela oameni. Proprietarii de oi s'au plâns pentru această speculă la ministru, arătând cum fabricile cumpără lână ieftină și vând postavuri scumpe.

La această plângere, ministru a chemat în București la sfat de invoială pe producătorii de lână și pe fabricanții de postav să staveriască un preț potrivit la lână. Ce va ieși din acest sfat vom vedea. Dar până una alta, din această treabă o învățătură se desprinde pentru oierii noștri. Dacă fabricile de postav se carteliază între olaltă cu cât să cumpere lână, să se întovărășiască și oierii noștri din mai multe sate, sau din un ținut întreg și să se înțeleagă cu cât să vândă lână și la acest preț să o țină cu toții. Oierii din Dobruja sunt pe cale de a face acest lucru.

Știrile săptămânei.

„Lumina Satelor“ cinstește amintirea marelui Șaguna cu acest număr ce iese în 8 fețe și cuprinde felurite articole despre viața și faptele marelui mort. În numărul viitor vom scrie pe larg despre cum au decurs serbările dela Sibiu și Râșinari.

Inoți-vă abonamentul cel cu restanță și cei cărora vă iese abonamentul acum la jumătate de an. Numărul viitor este cel din urmă ce se mai trimite celor ce nu sunt la rând cu abonamentul.

O încercare de atentat s'a descoperit cu privilegiul călătoriei MM. LL. Regele și Regina noastră în Polonia. La reîntoarcere spre casă, în apropiere de Lemberg, 2 femei au sărit jos din trenul de pază ce mergea înaintea trenului regal. Femeile au fost prinse și s'a aflat că sunt din Rusia și plănuiau un atentat împotriva trenului regal.

O nouă ciocnire de trenuri omoară 63 oameni. La încheierea gazetei noastre, a sosit vestea că la gara Vintileanca din Bucovina s'a întâmplat o groaznică ciocnire între 2 trenuri. Au fost omorâți peste 63 de oameni și alții mulți răniți și schilăviți. Între cei omorâți sunt soldați, femei și câțiva ofițeri. Răniții sunt duși cu trenurile la spitalele din apropiere.

O icoană a mitropolitului Șaguna. Profesorul D. Comșa din Sibiu a scos chipul lui Șaguna în o preafrumoasă icoană lucrată în color. Icoana înfățișează pe marele Mitropolit în odăjdii bisericești, dând binecuvântarea ahierească. Va fi o adevărată podoabă pentru casele Românilor. Se vinde cu 50 Lei la adresa: D. Comșa, profesor, Sibiu.

Curs gratuit de stupărit se deschide la Deva din 5—20 Iulie sub conducerea preotului Ioanichie Oprean, un stupar diplomat. Vor putea participa 50 de persoane, preoți, învățători și alți doritori de a se ocupa cu stupăritul. Primirea la curs se face cu rugare la subprefectură.

Mașini agricole pentru plugari. Ministrul agriculturii a hotărât să vândă numai agricultorilor (plugarilor) toate secerătoarele și părțile de schimb ce le are la Brăila, aduse din străinătate.

Cine dorește să aibă astfel de mașini să-și înainteze cererea la «Direcțiunea fermelor din Ministerul agriculturii» București. Cereți astfel de mașini.

Mișcarea noastră împotriva bețiilor, înjurăturilor și altor păcate ce ne pasc, a făcut un viu răsunet nu numai între cetătorii noștri plugari, muncitori, meseriași, ci și în tagma cărturarilor. O gazetă dela Cluj («Infrățirea») scrie cu laudă despre mișcarea noastră și îndeamnă și pe cărturarii noștri să ne dea sprijinul.

În săptămâna trecută am primit mai multe înștiințări de intrare în oastea și mișcarea noastră. În numărul viitor vom scrie pe larg despre ele și despre mișcarea noastră.

Târgul dela Găina se va ține anul acesta în ziua de 22 Iulie stil nou, a doua Duminică după sărbătoarea sf. apostoli Petru și Pavel. Spre știre pentru cei ce vor să cerceteze acest «târg de fete» rămas din vremile de demult.

E rău și cu valuta urcată. În Cehoslovacia oamenii se plâng împotriva valutei că-i prea bună. «Banii noștri sunt prea scumpi (adecă prea buni) zic Cehoslovacii și de aceea străinii din țările cu valută slabă (Românii, Sârbii, Ungurii, Nemții) nu mai vin peste vară la scâlzile noastre cele vestite (Carlsbad și altele) și cu asta noi avem mare pagubă».

Noi ne plângem că ni slabă valuta, alții se plâng că li-e prea bună. Adecă îi rău și într'un chip și într'altul.

Taxă pentru cercetarea bisericii au pus bolșevicii din Rusia. O taxă de jumătate de milion ruble trebuie să plătească tot omul ce vrea să meargă la biserică.

Prețurile maximale din piața Sibiului au dispărut și de atunci piața este plină cu legume, poame și hrănuri. Ba se poate chiar observa și o scădere a prețurilor, după ce negoț a venit din belșug.

Ne întrec Turcii. Incepând cu ziua de 15 Iunie, guvernul turcesc din Angora a oprit vânzarea, cumpărarea și înghițirea beuturilor îmbătătoare. Pentru ceice se vor mai îmbăta, s'a alcătuit un fel de poliție numită a «bătașilor», care-i înarmată cu bâte zdravene și va bate pe cei beți acolo la fața locului, unde îi va afla.

Semnele vremii. În săptămâna trecută, tâlharii au jefuit 5 biserici în diferite părți ale țării. Într'un loc au ținut să-și bată joc de vasele sfinte.

A fost pedepsit cu un milion. Traficantul Andreas Böck din Târgu-Mureș pentru că a ascuns câteva vagoane de tutun ca apoi să le vândă mai târziu cu preț urcat. Așa-i trebuie!

O pricină a scumpetei. Un gazetar dela București scrie că una din pricinile scumpetei de hrănuri este că săteanul plugar nu mai aleargă cu hrănurile la oraș, ci le mânăncă el. «Tărănimea a trecut dela mămăligă stricată la pâne, dela zamă goală la carne și dela răbdări prăjite la ouă, pui, lapte. A început să-i placă și țaranului puii fripiți cu mujdeiu, mămăliguța cu unt proaspăt și începe să nu-i mai fie scârbă de mieluțul gras și plăcintele umplute cu cireșe. Gâștele și rațele nu le mai duce la oraș, ci așteaptă să iasă varza ca să-i toarne o rață friptă pe varză călită»...

O părere ciudată și cam adevărată mai ales de când pe la orașe, prețurile maximale au început să scotociască traista și desegii sătenilor!

Mișcarea fascistă română a pus afișe (chemări scrise pe pereți) prin orașele țării, cari chiamă pe Români să intre în tabăra fascismului.

Mișcarea fascistilor români este însă primită cu rezervă și neîncredere după ce nu se știe cine anume sunt pornitorii și conducătorii fascismului român.

50 de milioane pentru studenții săraci. Un sfat al miniștrilor din săptămâna trecută a hotărât să dea un ajutor de 50 milioane, cu care să se ajute în internatele statului copii slujbașilor și ai sătenilor săraci.

Mari călduri în America. În unele părți ale Americii au fost săptămânile trecute călduri grozave. Peste 100 de oameni au murit înecați de valurile căldurii. Multe fabrici au fost silite să-și întrerupă lucrările pe câteva zile.

Convocare. Despărțământul Teiuș al Așteii își va ține adunarea cercuală în Teiuș la 7 Iulie 1923 d. a. la 2 ore. În program pe lângă punctele obișnuite iese și alegerea comitetului cercual, apoi conferințe ținute de Dl Ioan Neagoe conferențiarul Așteii, și de un membru.

Comitetul despărțământului invită la adunare pe toți membrii și pe toți care doresc înaintarea culturală a poporului.

Leacuri nouă pentru oftică, reumatism și sifilis. Din Anglia și Franța vine știre că unii doctori vestiți ar fi aflat leacuri nouă împotriva acestor 3 boale cari chinuie și bagă cu zile în pământ zeci de mii și milioane de oameni. Acum se fac probe cu aceste leacuri și întrucât se vor afla de bune, vor aduce omenirii mai mult folos decât iscodirile de arme și de otrăvuri nouă, care se întrec în a omorî care de care mai repede și mai mulți oameni.

Nemții din Austria se întorc la păgânism? O gazetă aduce știrea că partidul naționalist german din Austria, într'o adunare ținută la Lintz a hotărât să se întorcă la zeii cei păgâni, la care s'au închinat strămoșii lor înainte de a se încreștina. «D-zeul creștin — a zis președintele adunării — ne-a tradat pe noi austriacii și poporul german (adecă mai bine zis, D-zeu n'a lăsat pe alte popoare să le turtească Neamțul cu cizma) și de aceea noi acum trebuie să ne întorcem la Wotan, zeul nostru din timpurile strămoșilor».

Se zice că nărozii ceilalți au primit nărozia președintelui. Și apoi ne mai mirăm de ce-i atâta rău în lume și de ce rabdă Nemții foame în țara lor!

„Liliacul“. Așa se chiamă o cârtică de teatru scrisă de harnicul învățător I. Bota din Cetea, un foarte dibaciu povestitor și scriitor de cărți pe înțelesul poporului (în tipografia «Libertății» dela Orăștie a scos chiar acum câteva cărți de «Povești» bătrâne și frumoase).

În cârticica «Liliacul» se iau în răs încercările papistașilor (din vremile trecute) de a ne scoate pe noi Români cu ajutorul «uniților» din legea noastră ortodoxă. «Liliacul» se poate juca în teatru dela sate cu foarte multă plăcere pentru popor. Il recomandăm cu toată căldura pentru teatrele noastre dela sate. Costă numai 2 Lei. Se află de vânzare la Librăria Săteanului din Săliște și Sibiu.

Aviz. Dl Teodor J. L. Umbeck a fost numit vice-consul pe lângă Consulatul Republicii Statelor Unite ale Americii de nord la București.

De vânzare

O mașină de îmblătit, motor sistem nemțesc de 6—7 puteri, batoză de 800 — Hoffer și Schrantz — și curele la: Scheitz Iosif, Turnișor 288. (111) 1—1

Nr. 1347/1923 prim.

(98) 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea acelor posturi de moașe comunale în Râșinari și a aceluia din Riusadului, se publică concurs cu termenul de 15 Iulie 1923.

Doritoarele de a ocupa vre-unul din aceste posturi sunt invitate a-și înainta cererile provăzute cu documentele de calificare și practică, primăriei comunale din Râșinari până la data susnumită, care le va înainta oficiului sanitar județan.

Emolumentele sunt câte 400 Lei lunar și taxa de câte 50 Lei de fiecare naștere.

Râșinari, la 15 Iunie 1923.

Primăria comunală.

Trei moșii de vânzare.

În Moldova, se află de vânzare trei moșii:

1. Una de 400 ha. (circa 650 jug.), din cari 100 ha. (160 jug.) pădure mică tăiată, la 20 km. de gară.
2. Alta de 140 ha. (circa 230 jug.), din cari 8 ha. (13 jug.) pădure. Are și mici case de locuit. La 20 km. de gară.
3. A treia de 125 ha. (circa 200 jug.) cu castel, grajduri moderne, atenanse, vie, etc. Poziținea chiar lângă gară.

Cele două dintâi sunt foarte bune și pentru oi și creșterea de vite.

Prețul sub 9000 lei ha.
Pentru informațiuni amănunțite, doritorii se pot adresa d-lui M. C. Ionescu-Fulger, profesor textil, Cislădie.

(96) 3—3

0 mașină de secerat și legat,

firma Kormic (patentă), în stare bună de funcțiune, din cauza plecării se află de vânzare și se poate vedea în Sibiu, str. Podului Nr. 5. (83) 3-

Intreprindere nouă! Industrie română!

Turnătorie de fer și metal

Sibiu, str. Dorobanților 34

— fosta strada Lungă —

Primește orice comandă pentru turnat după model sau după obiecte. :: ::

Reparații de orice fel: Motoare, mori, construcții de fer și apeduct, garnituri de treerat, instalațiuni electrice etc.

(81) 4- **Buzdughină și Hoza**
Sibiu, str. Dorobanților 14.

Cine știe ceva de feciorul Dimitrie Secoșan, fost soldat în armata austro-ungară, Reg. 2/II, dispărut în luptele dela Ocna-Tata din Bucovina în anul 1916, 9 Maiu — să înștiințeze pe Emilia Secoșan posta Aliuș județul Timiș. (83) 1-

Prăvălia românească

de manufactură și mărfuri mărunte

VASILE HOZA

Sibiu, Piața Huet Nr. 6.

Oferă cu prețuri solide

Pânzării, Sifoane, Cretoane,

precum și (86) 3-3

Kaine bisericesti și prapori

din cele mai bune materii, în toate colorile.

Cel mai mare depozit de

Mașini de bucatărie

(cuptoare pentru culină),

năntrecute în soliditate și construcție perfectă, peste 8000 bucăți vândute, precum și

CASSE DE BANI

(Wertheim) din fier și oșel, sigure contra focului și spargerii, pentru cari dau deplină garanție, se află totdeauna gata cu prețurile cele mai moderate la (97) 3-29

E. Purece,

fabrică de casse de bani și lăcătușerie de construcție, Sibiu, str. Gen. Averescu (fostă Gușteriței) 34.

Cumpăr

tot felul de lucruri găsite în pământ cu lucrările săpatului și grăpatului etc., ca bani vechi (comori), lucruri de aur, argint, aramă, precum și petri scrise, ciocane de piatră și bronz.

Nu aruncați nimica!

Aduceți tot ce găsiți la adresa:

IOAN CANDREA

furnisorul Curții Regale Române

Sibiu, strada Regina Maria 41.

Reclama e sufletul comerțului.

Faceți-vă membri

1a

Societatea română de înmormântare din Sibiu

(intemeiată în anul 1900) ca să vă asigurați pentru cazul morții un ajutor de înmormântare de 500 până la 4000 Lei în cele mai ușoare condițiuni.

Membru poate fi oricare cetățean al României, bărbat sau femeie, dela vârsta de 25 ani în sus.

Societatea aceasta s'a întemeiat în anul 1900 și a plătit până acum ajutoare de peste 100,000 Lei. Președinte este: Timotei Popovici, profesor; secretar: Ioan Mareu, conducătorul Bibliotecii arhidiecezane; cassier: Patriciu Mareu, exactor arhidiecezan.

Inscrieri se pot face în fiecare zi la cassierul societății strada Mitropoliei Nr. 45 (edificiul Bibliotecii arhidiecezane). (84) 3-10

Am onoare a atrage atențiunea Onor. public din Sibiu și jur asupra întreprinderii mele de

POMPE FUNEBRE

SIBIU, strada Horia (Faurului) Nr. 1

și asupra depozitului bogat asortat cu toți articlii necesari pentru înmormântări dela cele mai pompoase până la cele mai simple cu prețuri convenabile.

Oferindu-mi serviciul prompt și conștientos rog Onor. public pentru binevoitorul sprijin.

(66) 5-

Cu stimă: **Victor Kremer,**
întreprinzător de pompe funebre.

AVIZ!

AVIZ!

Cu onoare aduc la cunoștința onor. public din Sibiu și împrejurime, că în atelierul meu se află de vânzare un mare asortiment de diferite chei, verigi, belciuguri pentru hamuri lucrate lux, mânere pentru uși, clopoțele de prăvălii în diferite mărimi, diferite șuruburi etc. în cantitate mare, lucrate din cea mai fină aramă. Se poate vedea și lifestra oricând dela subscrisul cu prețuri foarte convenabile. Rugând Onor. public de binevoitorul sprijin, semnez cu deosebită stimă:

Moise Fărcaș, vârsător de aramă,
Sibiu, strada Poschen Nr. 11.

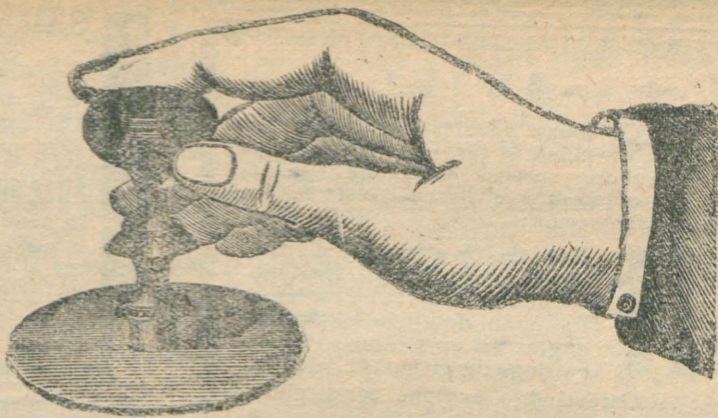
Prima fabrică română de stampile

Oct. L. Vestemean

Sibiu, str. Tribunei Nr. 14.

Execută tot felul de stampile din cauciuc, diferite medaloane, precum și sigile din metal pentru sigilarea în ceară, mașini de numerotat și cu data zilei din metal și orice lucrări ce se țin de branșa aceasta.

Comandele să se adreseze la „Bibliotecă arhidiecezană“, Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 45 sau direct la fabrică. (102) 1-

Kolowrat & Goosch

Strada Orezului Nr. 7. — SIBIU — Strada Orezului Nr. 7.

Reprezentanță și depozit de consignatie a fabricelor de lână și bumbac **IG. KLINGER**

Stațiune de umplut a fabricii de apă de colonia și parfumuri **FERD. MÜLHENS** — în Köln a. R. Glockengasse Nr. 4711 —

Telefon interurban 449

Apă de Colonia 4711

104 1-1

Marfă de manufactură, mărunțișuri de Norinberga și galanterie en gros

Reprezentanță și depozit de consignatie a fabricii de ață **Oederaner, Erwin Kabis** în Saxonia

A sosit deja primul mare transport!

Calitatea bate orice marcă de concurență!

**Prima fabrică română de
mobile și binale**

BACIU & COMP.

Sibiu, str. Șaguna Nr. 14

execută tot soiul de mobile moderne, mahagoni, palisander, nuc, stejar, paltin, cires etc., și speciale ca aranjamente complete de muzee, biblioteci, prăvălii, școale, biserici, precum și lucrări de binale și construcțiuni.

Serviciu prompt, prețuri moderate.

:: Sprijiniți industria română. ::

(106) 1-1

Primul atelier românesc pentru reparaturi

în care pe lângă prețurile cele mai convenabile se reparază tot felul de mașini precum:

Motoare, Automobile, Batoze, Locomobile, Mori

și tot felul de Mașini agricole.

Atelierul se află în:

Sibiu, Târgul vitelor vechiu Nr. 4.

Pentru numeroase comenzi se roagă
cu stimă: [107] 1-3

Frații Simtion și Bedelean.

LAZAR HEDU,

măstru zidar diplomat

Sibiu, str. Șurii-mici Nr. 5

ia în întreprindere orice lucrări de construcțiuni, precum: case, biserici, școli, renovări etc. după diferite planuri. Primește comenzi atât la orașe

(110) — cât și la sate. — 1-1

AVIZ!

Cu onoare aduc la cunoștința onor. public din Sibiu și jur, că în atelierul meu de croitorie specială execut tot felul de haine ofițerești și civile cu croiala cea mai perfectă precum:

(108) 1-1

!! Mantale, Pardisiuri, Pelerine italiene, Dolmane, Reglane, Chimonos, Tunici, Vestoane, Pantaloni de ghețe, Pantaloni englezești cu șireturi, Pantaloni de cisme etc. etc. ::

Garantând o execuție conștientioasă semnez cu toată stima:

Nic. Stanciu,

Sibiu, strada Regina Maria 14.

**ATELIER SPECIAL
DE PICTURI DE FIRME**

precum și specialități de lustruire de mobile și binale în colorii de ulei, lac și Email.

(63) 6-25 **N. Tălmăcean,**
Sibiu, strada Mitropoliei 30.

Vizitați!

Prima piatrărie românească

unde se află Cruci și Monumente de tot soiul.

— Prețuri moderate. —

Cu stimă **IOAN CHIDU,**

măstru pietrar,

(54) 12-20

Sibiu, str. Podului 7/a
(lângă biserica gr.-cat.)

AVIZ!

Un bun local!

Aduc la cunoștința Onor. public din loc și jur, că din cauza plecării mele îmi predau prăvălia de cârnățarie împreună cu măcelărie, la poziție foarte frumoasă și trecătoare ce o posed frumos aranjată cu tot felul de alimente necesare din mână liberă, în caz de lipsă îi pun la dispoziție și locuința. Informațiuni se poate căpăta la Administrația «Lumina Sateilor» din strada Măcelarilor» Nr. 45.

(100) 2-2

IOAN GABOR,

măstru rotar, (109) 1-1

SIBIU, strada Oct. Goga Nr. 45,
— (Drumul Rășinarului) —

se recomandă On. public pentru executarea oricărui lucru aparținător branșei acesteia.

Se primește 1-2 băieți ca ucenici.

COMPANIA ANGLO AMERICANĂ

FURNIZORII CURȚII REGALE ROMÂNE

Sucursala **SIBIU, Piața Unirii Nr. 10.**

Telefon 180.

Adresa Tel.: Angloco.

Tot felul de motoare și mașini de industrie, unelte și armaturi. — Tuburi. — Compartamente de baie complete. — Toate materialele de funcțiune ca: coarde de astupătoare și table, curele etc.

EXPOZIȚIA DE MAȘINI PERMANENTĂ. — MAȘINI DE CUSUT.

Întreprinderea cea mai mare din România în branșa aceasta. (105) 1-2
— Reprezentanța generală a acelor mai distinse fabrici germane.

AUTOMOBILE: MERCEDES și STOEVEER.

PFORZHEIM.

BUCUREȘTI.

Furnizor al Curții

Regale române

Blănăria I. STEFLEA

Sibiu, Piața Regele Ferdinand 18

Ultima modă în:

Baltoane, Boauri, Scongs,

Vulpi albe, grie, Alaska.

Mare alegere în:

Piel străine și indigene.

Pentru soliditate garantez.

(103) 1-2

Spuneți

întotdeauna când comandați sau cumpărați ceva, că ați citit inseratul sau publicația în „LUMINA SATELOR“.

Cel mai vechiu atelier de zugrav român în Sibiu.

Subscrișul am onoare a aduce la cunoștința stim. mele clientele, a Onor. public, cum și P. O. oficii parohiale, că sunt în posesia materialului trebuincios, de prima calitate, pentru executarea oricărui lucrări aparținătoare branșei mele ca: **pictarea de biserici în diferite stiluri** (bizantin sau după modele cu adevărat românești), **vârșitul școalelor, zugrăvitul fronturilor, (fațadelor) și a odăilor.** [55] 6-6

Atrag atenția On. public asupra modelelor cu motive românești potrivite pentru zugrăvirea odăilor. La cerere înaintez oferte în mod gratuit. La dorință sunt aplicat a eși la fața locului. Asigurând Onoratul public de lucru cinstit, și prețuri moderate, semnez cu toată stima:

IOAN STANCIU, măstru zugrav

Strada Spinarea Cănelui 31. **SIBIU** Strada Spinarea Cănelui 31.

„ALBINA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII

CENTRALA SIBIU.

FONDATA LA ANUL 1872.

SUCURSALE: Brașov, București, Cluj, Lugoj, Mediaș, Târgul-Murăș, Timișoara, Sân-Mărtin.

Capital depus vărsat Lei 25,000,000.—
Fonduri de rezervă 16,000,000.—
Depuneri spre fructificare 256,000,000.—

Legături cu toate centrele din țară.

:: Lucrează direct cu cele mai mari bănci din America. ::

— Are o secție specială pentru afacerile americane. —

Jertfește anual sute de mii Lei pentru scopuri de binefacere și culturale.

Primește

◆ **Depuneri spre fructificare** ◆

de plată la vedere cu 5% dobândă, fără considerare la sumă.

Pentru **Depuneri cu termen fix** plătește 5½%—7% după mărimea sumelor și durata termenilor de plată. — Darea către stat o plătește institutul din al său.

(64) 5-10